

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**



ВИПУСК № 1 (39)

Вінниця – 2022

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу

ВИПУСК № 1 (39)

Свідectво про державну реєстрацію

друкованого засобу масової інформації

Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року

Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, російська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси

Номер затверджено на засіданні науково-методичної ради

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Протокол № 3 від 18 лютого 2022 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.; **відповідальний редактор:** методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Заболотний В.Ф., д.філ.н. Войцехівська Н.К., д.філ.н., проф. Слободинська Т.С., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В., к.мист-ства Іскра С.І., к.пед.н. Головська І.В., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Луцинкевич Л.А., Царик А.П.

Відповідальність за зміст статей несуть автори

Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу/[ред.кол.: Войцехівський К.Ф. (гол.ред) та інші]. – Вінниця: Вінницька міська друкарня, 2022. – Випуск 1(39). – 124с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2022

ЗМІСТ

<i>СЛОВО РЕДАКТОРА</i>	6
------------------------------	---

ЛАБОРАТОРІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ, МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА ВИХОВАННЯ

Тарашевська О.В., Цісар І.В.

Здоров'язбережувальні технології на заняттях з логоритміки	7
--	---

Калашнюк Є.Й.

Національне мистецтво як чинник формування професійної культури та компетентності майбутнього вчителя музики.....	10
---	----

Павленко М. В.

Фортепіанна мініатюра як засіб художньо-естетичного розвитку здобувачів освіти	13
--	----

Мельник А. Ю.

Інноваційні стратегії навчання для сучасної педагогіки.....	17
---	----

Нечипоренко Т.А.

Сучасні виховні технології в позакласній виховній роботі	21
--	----

Матвієнко Н.А.

Розвиток критичного мислення на уроках української мови та літератури	34
---	----

Бевз В.В.

Тестовий контроль у методах і засобах особистісно-орієнтованого навчання ...	37
--	----

Буга О.І.

Економічні ділові ігри на базі комп'ютерних технологій	43
--	----

ТВОРЧА ЛАБОРАТОРІЯ

Стасенко А.М.

Корисні поради при підготовці до ЗНО з історії України здобувачів освіти в умовах змішаного навчання	47
--	----

Бабій В.М.

Бідність в Україні: міф чи реальність	50
---	----

Марценюк О.Г.

З досвіду укладання практикуму до атестації іншомовного читання та говоріння (анотація видання).....	55
--	----

ЛАБОРАТОРІЯ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

Сіранчук Тетяна

Екологічна стежка як перший крок до екологічної свідомості дошкільника.....	71
---	----

Щаслива Юлія	
Використання елементів арт-терапії в корекційно-виховній роботі з дітьми	74
Кича Наталія	
Педагогічні умови підготовки вчителя початкових класів до організації освітнього процесу в дистанційному режимі	78
Зінченко Віта	
Теоретичні основи впровадження змішаного навчання в систему підготовки майбутніх вчителів початкової школи	82
Присяжнюк Д.С., Мартинюк Ю.Г.	
Вінницькі силовики на міжнародній арені	88
Романуха Ю. В., Кушко І. С.	
Минуле та нові звершення Обласного наукового ліцею-інтернату КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»	92
Клапко С.В.,	
Видатний український мислитель і письменник Сковорода Григорій Савич	
Конкурси	97
Вимоги до підготовки науково-методичних статей з Збірника «Вісник науково-методичних досліджень» Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу»	104
Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел з урахуванням національного стандарту України дсту 8302:2015	118
Вимоги до підготовки науково-методичних статей збірника «Вісник науково-методичних досліджень» Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу»	124

ЕКОЛОГІЧНА СТЕЖКА ЯК ПЕРШИЙ КРОК ДО ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ ДОШКІЛЬНИКА

УДК 373.2.015.31:502/504

СІРАНЧУК ТЕТЯНА

студентка факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва

Науковий керівник: ТАРАШЕВСЬКА О. В.,

спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

*«Природа є основним фактором існування людини, вона і людство невіддільні одне від
одного. Немає жодного сумніву в тому, що екологічне виховання треба починати з*

раннього віку»

В.О. Сухомлинський

Анотація: У статті розглядаються питання використання екологічної стежки як засобу ознайомлення дошкільників з природою, виховання екологічної компетентності. Розкривається значення екологічного виховання, як складової гармонійного виховання дітей дошкільного віку в ЗДО.

Ключові слова: екологічна стежка, дошкільники, маршрут екологічної стежки, паспорт, екологічна компетентність.

Постановка проблеми (актуальність). В сучасних умовах проблема формування екологічної освіти дошкільного віку є важливою та актуальною, адже вплив природи на дитину великий. Навколишня природа – джерело розвитку не лише розуму, але й естетичних відчуттів дитини.

Психологами й педагогами доведено, що основи свідомості, екологічної культури, формування ставлення особистості до світу природи закладаються ще в дошкільному дитинстві. Це підтверджує доцільність використання цього сензитивного періоду для екологічної освіти й виховання особистості, формування її еколого-природничої компетентності.

У Законі «Про освіту» (статті 56, 58) підкреслено необхідність виховання в дітей і молоді дбайливого ставлення до природного середовища країни, а в статті 23 Закону «Про дошкільну освіту» виховання елементів природо-доцільного

світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля визначені серед вимог до змісту дошкільної освіти.

На початку 1990-х років у систему педагогічних наук почала формуватися екологічна психологія, або психологія екологічної свідомості (С. Дерябо, В. Ясвін). Для цього наряду, на відміну від інших, характерною є спроба формування суб'єктивного сприйняття природи. С. Дерябо, Г. Пустовіт, В. Ясвін наголошують на необхідності формування екоцентричного типу екологічної свідомості.

Становлення екологічного світогляду відбувається поступово, протягом багатьох років життя й навчання людини. Початок цього процесу, як зазначають Н. Глухова, Н. Горобаха, Н. Лисенко, С. Ніколаєва, З. Плохій та інші педагоги, припадає на період дошкільного дитинства, коли в процесі освітньо-виховної діяльності закладаються

основи світорозуміння, екологічної свідомості і практичної взаємодії з природою.

Засвоєння екологічних понять відбувається значно легше і швидше, якщо діти бачать прояв біологічних закономірностей в реальності, в своєму найближчому оточенні. Це полегшує формування таких понять, як «Взаємодія організму з середовищем», «Роль людини в природі», «Різноманітність живих організмів», виховання екологозберігаючих навичок та любові до рідної природи. Екологічна стежка дозволяє показати дітям, що живі організми існують в єдності з середовищем їхнього життя.

Аналіз наукових досліджень. Дослідження багатьох педагогів (Т. Грицишина, Н. Лісневська, Н. Лисенко, Н. Яришева, Г. Пустовіт, А. Рохманов) свідчать: розуміння необхідності інтеграції знань потребує не лише підготовки дітей до системного, наукового сприйняття світу та наявних у ньому екологічних проблем, але й до пізнання природи, до активних природоохоронних дій.

Виокремлення мети та основних завдань дослідження. Мета статті обґрунтування екологічної стежки як засобу екологічного виховання дошкільнят.

Завдання дослідження полягає в тому, щоб розкрити особливості формування природничої компетентності, екологічної культури у дітей дошкільного віку, вміти описати екологічну стежку, як засіб ознайомлення дітей зі світом природи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Екологічна стежка – це спеціально обладнаний маршрут, який проходить через різні екологічні системи й інші природні об'єкти, архітектурні пам'ятки, які мають естетичну,

природоохоронну і історичну цінність. Головна мета екологічної стежки – виховання екологічно грамотної поведінки дитини в навколишньому природному середовищі, поширення знань про природу і людину як невід'ємну частину довкілля. Вони виконують пізнавальну, розвиваючу, виховну, естетичну й оздоровчу функції, використовуються для проведення екскурсій, прогулянок, заходів екологічного спрямування. Маршрут стежки проходить територією дошкільного закладу або у природних умовах (ліс, річка, луки, поле тощо) це в тому випадку, якщо дошкільний заклад розташований у сільській місцевості. Для того щоб підвищити цікавість дітей до занять на екологічній стежці, вихователі разом із дітьми обирають «провідника». Діти хочуть бачити його добрим, сміливим, чесним, розумним. Ними можуть бути герої казок, оповідань про природу – хлопчик Котигорошко, Помагай, Жалійко. З казковим персонажем дітей можна залучати до:

- обговорення проблемних ситуацій;
- екологічних ігор;
- розв'язання екологічних задач;
- пошукової діяльності;
- природоохоронної роботи в різні пори року.

Вихователь має заохочувати дітей помічати красу в природному довкіллі, гуманне ставлення до рослин і тварин; знайомити з яскравими явищами і станами у природному довкіллі; розвивати інтерес до природного довкілля шляхом ознайомлення дитини з яскравими явищами та властивостями об'єктів природи.

Робота на екологічній стежці має проводитися систематично. Тільки за цієї умови вона матиме наукову і практичну

цінність. Перебуваючи з дітьми на екологічній стежці, потрібно створювати або використовувати ситуації, коли дитині слід дотримуватися певних правил поведінки в природі.

Щоб успішно облаштувати екологічну стежку, розпочинають роботу зі складання паспорта в якому визначається місцезнаходження стежки, її завдання, історичні відомості, режим роботи, вказуються відповідальні за обладнання і наступне підтримання стежки в належному стані і подається короткий опис маршруту. Екологічна стежка створюється поетапно. Спочатку потрібно детально обстежити територію і виділити найцікавіші об'єкти для спостережень. Кожен об'єкт – це своєрідна зупинка, тому її потрібно обов'язково назвати. Для дітей назва має бути зрозуміла і близька (наприклад, листяні дерева – «Гулівери» і т.д.) Далі створюється карта-схема стежки, на яку наноситься маршрут (стрілочками вказується його напрям) і всі об'єкти у вигляді малюнків. Головним критерієм вибору маршруту і зупинок екологічної стежинки є включення в неї якомога більше різноманітних для дітей об'єктів, їх доступність для спостереження дошкільниками. Ними можуть бути дерева (групи дерев), кущі, гнізда птахів на гілках, пеньки, мурашники, клумби, окремі рослини, невеликі водойми, сад, парк, алеї, сквер тощо. Для наочності на маршруті встановлюється інформаційні щити і знаки (таблички). Для того щоб провести екологічну екскурсію необхідно провести інструктаж.

Ознайомлення дітей з природою відбувається наочно-діяльним шляхом:

на екскурсіях, прогулянках, під час спостережень і праці в куточку природи, на дитячому городі та квітниках. Тому у роботі з дітьми краще використовувати спостереження, працю, досліди, ігри, бесіди, читання казок та художніх творів про природу, розповіді вихователя і казки придумані дітьми.

Дитина пізнає світ з відкритою душею і серцем. І те як вона ставитиметься до цього світу, чи навчиться бути дбайливим господарем, який любить і розуміє природу, сприймає себе як складову єдиної екологічної системи, багато і в чому залежить від дорослих, що беруть участь у їх вихованні. Саме тому, модель роботи на екологічній стежці у закладі дошкільної освіти має бути організована так, щоб діти отримали якомога більше знань, щоб у них формувалися цілісні уявлення про дивовижний світ природи.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Таким чином, необхідно приділяти велику увагу створенню предметно-розвивального природного середовища для організації роботи з екологічної освіти. Особливістю роботи на навчальній екологічній стежині є поєднання теоретичних знань з природоохоронною діяльністю. Тільки таке поєднання теоретичного пізнання і практичної роботи формує основу екологічної культури дошкільників.

Виходячи з вище зазначеного можна зробити такий висновок, що навчальна екологічна стежка є дієвою формою формування екологічної компетентності та екосвідомості дітей дошкільного віку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти нова редакція (2021). 12с.
2. Бусленко В.В. (2004). Організація роботи в дошкільному навчальному закладі. Дитячий садок. 21-23.
3. Грицишина Т.І. (2012). Ознайомлення дошкільників з рідним краєм та елементи туризму в дитячому садку. с.70-75.
4. Закон України (2001)» Про дошкільну освіту» (Електронний ресурс) – Режим доступу: [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua)
5. Закон України (2017) «Про освіту» (Електронний ресурс) – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua>
6. Лисенко Н. В. (2004). Використання спостережень в роботі з екологічного виховання дошкільників. с.10-15.
7. Лісневська Н. В. (2010). Дитячий туризм у системі оздоровлення дітей дошкільного віку, с.151-161.
8. Яришева Н.Ф. (1993). Методика ознайомлення дітей з природою. с.255

*Стаття надійшла до редакції
12 грудня 2021*

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ АРТ-ТЕРАПІЇ В КОРЕКЦІЙНО-ВИХОВНІЙ РОБОТІ З ДІТЬМИ

УДК 376-056.264:7

ЩАСЛИВА ЮЛІЯ,

студентка факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва

Науковий керівник: Цісар І. В.,

магістр педагогічної освіти, спеціаліст вищої категорії

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Анотація. В статті розглядаються питання використання елементів арт-терапії в корекційно-виховній роботі з дітьми, які мають порушення мовлення.

Ключові слова: арт-терапія, пісочна терапія, логоказки, музикотерапія, арт-методи.

Актуальність. Одним з головних завдань виховання та навчання дітей дошкільного віку є розвиток мовлення. Рідна мова є ключем до пізнання навколишнього світу, розвитку комунікативних здібностей. Рівень розвитку мовлення має значний вплив на подальші успіхи дитини при навчанні у школі, її соціальну адаптацію.

Психолого-педагогічні дослідження показують, що в наш час спостерігається стійка тенденція до збільшення числа дітей із порушеннями мовлення. На сьогоднішній день зарубіжними та вітчизняними фахівцями накопичений багатий досвід використання арт-методів у роботі з дітьми, зокрема, дошкільного віку.

Виходячи з концепції модернізації змісту корекційної освіти, виникає